

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-434

9.6.2020

If Skadeforsikring NUF

Ulykke

Fall på ski — rygg-/nakkeplager – akutt-/ brosymptomer – årsakssammenheng.

Under løssnøkjøring i 2008 falt forsikrede ned i en kryssende vei som lå lavere i terrenget. Akuttnotat samme dag viste mulige skader i føtter/bein, men ingen behandling var nødvendig. I 2012 ble nakkeplager notert i journaler, og senere samme året ble det påvist et mindre prolaps i L5/S1. I 2016 ble det notert at ryggplager hadde startet etter en skiulykke i 2006. Tvist om årsakssammenheng mellom fallet i 2008 og senere plager i rygg/nakke. Nemnda bemerket at det ikke forelå tidsnære notater om akutt- og brosymptomer de første årene etter 2008 og konkluderte med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at det var årsakssammenheng mellom hendelsen i 2008 og de senere plagene. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1992) ble skadet da han sto på ski 21.3.08.

Det siteres fra journaler fra legevakt/sykehus samme dag:

Løssnøkjøring: Gikk en vei på tvers av løypen. Så ikke veien hoppet ut i veien, landet på sneen. Slo hælene.
... Hopp, landet på begge heler. Fraktur ikke påvist.

...

Denne pasienten pådro seg vridningstraume til begge anklene under skikjøring. Det finnes ingen hematom og ingen instabilitet. Rtg. av begge anklene viser ikke noen beinskade. Vi trenger ikke noen spesiell behandling.

De påfølgende årene ble det notert flere legebesøk uten at verken hendelsen i 2008, eller plager knyttet til nakke eller rygg ble notert.

Det første senere notatet der hendelsen i 2008 mulig nevnes var 17.11.11. Tema var da en skade i fot under en fotballkamp, og det ble vist til "*... en liten knusningsskade av calcaneus etter et fall på ski*". Forsikrede ble henvist til MR, som påviste "*Ødem posteriovert i fettputen under hælen*."

Den 27.8.12 noterte legen at forsikrede i over en uke hadde hatt smerter i nakken og ut i skulderen i over en uke, og at han hadde vært hos manuellterapeut.

En MR av cervicalcolumna (nakke) 27.9.12 viste et prolaps:

Lette holdningsforandringer. Minimale degenerative skiveforandringer. Høyrestillet prolaps i 4. cervicale skive som kan påvirke høyre C5-rot, kfr tekst.

Den 20.2.14 ble det vist til dette prolapset, og at forsikrede var plaget med stivhet i nakken og smerter ut i venstre arm. Han hadde falt på isen og landet på venstre side av nakken, og fikk støt med smerter "*helt lik det han tidligere har hatt*".

I poliklinisk notat 29.9.16 ble det notert:

Pasienten var utsatt for en skiulykke i 2006. ... Etter ulykken begynte ryggsmertene. Hadde ny ulykke i 2008 da han hoppet over en vei. Landet på asfalten med et fall på 6 m. Landet på hælene og store smerter i ryggen

i etterkant. Økende problemer og økende smerter for 3-4 år siden. ... har gått til fysioterapeut, kiropraktor og manuell terapeut. Han har store smerter fra både korsrygg og nakke, men han har mest plager fra korsrygg.

Forsikrede ble satt opp med kontrolltime på grunn av plager i nakke og rygg.

Smerteklinikken viste i epikriser 5.10.17- 27.11.17 til smerter i nakke/rygg i 5-7 år, og økende de siste 3 årene, uten relatering til bestemt endelse.

En MR av lumbosacralcolumna 30.3.17 viste et midtstilt prolaps L5/S1. Prolapset var ganske lite og ga ingen rotkompresjon.

Fysioterapeut S. viste 15.5.17 til skiulykke i 2006 og en ny skiulykke noen år senere, og at:

Det er god sannsynlighet for at smerteutviklingen i nakke og rygg har sammenheng med disse to ski ulykker.

MR lumbosacralcolumna 23.10.17 viste "intet å bemerke".

Ny MR av cervicalcolumna 22.2.18 viste til MR 24.9.12:

Ikke holdepunkt for prolaps nå og således helt regress av tidligere påvist prolaps i nivå C4/C5. Overalt gode plassforhold for normalt utseende medulla og også gode plassforhold i samtlige intervertebralforamina.

Kiropraktor M. ved N. skrev 2.3.18 med henvisning til skiulykken i 2008 blant annet at:

Konklusjon: Jeg har ingen grunn til å tro at dette ikke er en varig skade som han pådro seg i 2008. ...

Det er videre vedlagt flere journalnotater fra lege/sykehus/fysioterapeut skrevet i årene 2016 til 2019, der det er notert at forsikrede hadde hatt rygg og/eller nakkesmerter i mange år, og at dette ble knyttet til skiulykke i 2008, og dels også i 2006.

Saken ble meldt til selskapet, men dato er ikke opplyst.

Selskapets rådgivende lege viste til manglende tidsnær dokumentasjon for plager i rygg/nakke de første årene etter hendelsen, og at det da ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng.

Selskapet avslo kravet 24.5.18, idet det la til grunn at det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og de senere plagene i rygg og nakke.

Den 30.4.19 noterte fastlegen:

Iflg. pas; slik situasjonen er, så er (Sykehus) på den psykosomatiske retningen med at det psykiske er hovedårsak til hans problemer. En osteopat er bl.a helt uenig og det er visstnok andre behandlere også. Jeg råder ham til å forsøke (Sykehus)-retningen selv om han er uenig med dem, det har han alt å vinne på.

I utredning fra arbeidsrettet rehabilitering 29.11.19 ble det under sluttvurdering pekt på manglende patologiske funn, og at årsaken til forklaringen på plagene mest sannsynlig var stressreaksjon som hadde satt seg i kroppen.

Klage til Finansklagenemnda var datert 9.12.19.

Forsikrede har vedlagt noen medisinske artikler.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom hendelsen i 2008 og de senere plager i rygg og nakke. Saken gjelder ikke en nakkeslengskade, og skal undergis en vanlig bevisvurdering, jf. Rt-2007-1370 (prolapsdommen). Det vises også til Rt-2018-557 (sensitivisering) der det i note 36 uttales at også atypiske forløp kan være forenlige med anerkjent medisinsk viten. Det foreligger ingen annen sannsynlig forklaring på de plager forsikrede har i dag. Forsikrede falt ca. 6 meter, og hendelsen hadde betydelig skadeevne. Det er videre opptegnelser i akuttfasen. Prolaps er trukket frem, selv om dette ikke var fokus i akuttfasen. Det er videre godt dokumentert i medisinsk dokumentasjon at han hele tiden etter var plaget med smerter i rygg og nakke. Det er

vist til informasjon om aktuelle skader fra NHI og fra Olympiatoppen, herunder at skadeforløpet ved skader på unge mennesker ofte avviker fra det typiske.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og de senere rygg- og nakkeplagene. Det er blant annet vist til manglende dokumentasjon på akutt- og brosymptomer de første årene etter 2008. Det foreligger ingen spesialisterklæring som finner årsakssammenheng sannsynlig. Det er vist til Rt-1998-1565, Rt-2010-1547, HR-2018-557 og Rt-2007-1370, samt nemndas avgjørelse 2019-791.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Forsikrede har fremsatt krav om erstatning under en ulykkesforsikring. Saken reiser spørsmål om det er årsakssammenheng mellom fallet 21.3.08 og forsikredes senere rygg- og nakkeproblemer. Det er kravstiller, altså forsikrede, som må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og hans senere plager.

Utgangspunktet er at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager dersom hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt. 1992 s. 54.

Det er få tidsnære notater med detaljer om hendelsen. Opplysningen om at forsikrede hadde et fall på 6 meter og at han landet på asfalt og muligens besvimte, ble ikke notert før flere år etter hendelsen. I akuttnotatet samme dag som hendelsen ble det tvert imot notert at han landet i snøen, og ikke noe om fallhøyde eller mulig besvimelse. I tråd med de prinsipper for bevisvurdering som er lagt til grunn i høyesterettspraksis, tillegger nemnda generelt tidsnære bevis størst vekt, jf. blant annet HR-2019-2336 og Rt. 1998 s. 1565.

I rettspraksis er der oppstilt fire kumulative vilkår som må være oppfylt, for at man skal kunne konkludere med årsakssammenheng mellom et traume og en senere bløtdelsskade/nakkesleng og PTSD mv., jf. Rt. 1998 s. 1565 og Rt. 2010 s. 1547: Hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadeevne, det må foreligge akuttsymptomer innen tre døgn etter hendelsen og kontinuerlige symptomer fra akuttfasen frem til en kronisk senfase, såkalte brosymptomer. Symptomutviklingen må dessuten følge den traumatologiske forklaringsmodellen, hvor plagene er verst i akuttfasen for deretter å avta. Nemnda har lagt til grunn at de samme vilkårene også gjelder ved andre traumatiske bløtdelsskader.

Saken for nemnda gjelder plager i nakke og rygg. Det er gjort objektive funn i form av prolaps i nakke og lumbalt, samt noe degenerative endringer. Det er ikke fremlagt noen spesialisterklæring i saken. Partene er uenige om det kan legges til grunn at de påviste prolapsene skyldes hendelsen i 2008. Dersom prolapsene ikke skyldtes fallet 21.3.08, er det ikke objektive medisinske funn som kan knyttes til hendelsen, og saken skal da vurderes som en bløtdelsskade.

Nemnda vurderer først saken i lys av de retningslinjer som er trukket opp av Høyesterett i Rt. 2007 s. 1370 (prolapsdommen). I dommens avsnitt 32 påpeker Høyesterett at mekanismene bak utviklingen av prolaps er ukjent. En prolaps kan være forårsaket av et ytre traume, men de fleste prolapser har ingen kjent årsak. I dommen legger Høyesterett til grunn at årsaksvurderingen ved symptomgivende prolaps har klare likhetstrekk med kriteriene i Rt. 1998 s. 1565. I slike tilfeller skal det gjøres "en vanlig bevisvurdering hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om As symptomer tyder på sammenheng mellom (skadehendelsen) og prolapsen og om det er andre sannsynlige forklaringer på prolapsen", jf. Rt. 2007 s. 1370 avsnitt 38. Videre legger Høyesterett, i dommens avsnitt 59, til grunn at man vil forvente betydelige akuttsymptomer der et fall har utløst et prolaps.

I den aktuelle saken er det ingen notater om plager i nakke eller rygg før 27.8.12, om lag 4 ½ år etter hendelsen, heller ikke da forsikrede oppsøkte legevakt/sykehus etter hendelsen. Det ble ikke gjort røntgen-/MR-undersøkelser av rygg og nakke før flere år etter hendelsen. Disse gir således ingen støtte til forsikredes anførsel om at han hadde akutte, og deretter vedvarende nakke- og ryggplager i disse årene. Slike plager er etter nemndas syn heller ikke forenlig med at et traumeutløst prolaps forventes å gi betydelige akuttsymptomer.

Forsikrede har anført at han hadde plager hele tiden. Som nevnt ovenfor tillegger nemnda tidsnære bevis større vekt enn beviser som har tilkommet senere. Dette er et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling. Forsikredes senere forklaring om vedvarende plager siden hendelsen er ikke tilstrekkelig til å sannsynliggjøre plagene. Senere medisinske notater der det legges til grunn en sammenheng mellom hendelsen og prolapsene, må nødvendigvis bygge på de samme notater som foreligger i saken her. Som nevnt over er disse uten tidsnære notater om akutt- og brosymptomer de første årene etter 2008, og eventuelle forutsetninger om slike akutt- og brosymptomer må da bygge på forsikredes egen forklaring om slike plager. Nemnda finner på denne bakgrunn at erklæringene ikke kan legges til grunn.

Nemnda finner etter en konkret vurdering at forsikrede ikke har sannsynliggjort at det er årsakssammenheng mellom hendelsen i 2008 og de senere påviste prolapsene.

Nemnda tar så stilling til om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager dersom disse vurderes som en bløtdelsskade, på bakgrunn av de fire grunnvilkår som er trukket opp i rettspraksis, jf. gjennomgangen ovenfor.

På bakgrunn av at det ikke foreligger noen tidsnære notater som viser akutte nakke- eller ryggplager, og heller ikke tidsnære notater om dette de påfølgende fire årene, finner nemnda det klart at forsikrede ikke har sannsynliggjort akutt- og brosymptomer.

De fire bløtdelsvilkårene er kumulative. Når krav om akutt- og brosymptomer ikke er oppfylt de første årene etter hendelsen, har forsikrede ikke sannsynliggjort årsakssammenheng.

Forsikrede har anført at det ikke er noen annen sannsynlig årsak til plagene, og underforstått at selskapet har bevisbyrden for at det er en annen årsak til plagene. Nemnda finner det klart at selskapet ikke må påvise en annen årsak til forsikredes prolaps eller rygg- og nakkeplager for å fritas for erstatningsansvar, jf. Rt. 2010 s. 1574, avsnitt 71. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse. Det innebærer i praksis at dersom det ikke er fremlagt en uavhengig sakkyndig erklæring som konkluderer med årsakssammenheng, så har forsikrede heller ikke sannsynliggjort slik årsakssammenheng.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Tonje Giertsens (selskapsrepresentant), Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).